

Djelatnost i zanimanja stanovništva u Crnoj Gori

Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011. godine

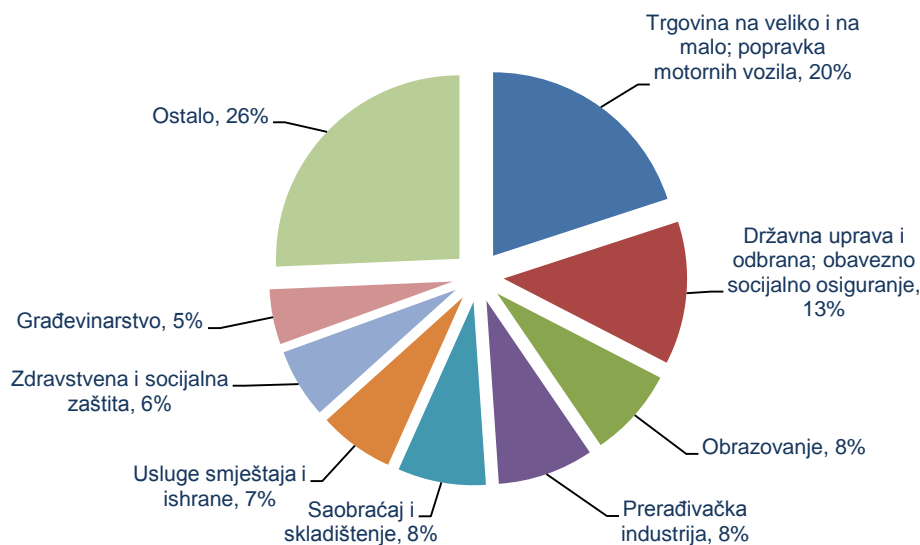
Pojam „zanimanje“ odnosi se na vrstu posla koji osoba radi na radnom mjestu. „Vrsta posla“ se opisuje glavnim zadacima i dužnostima na poslu.

Pojam „djelatnost“ (grana ekonomske djelatnosti) odnosi se na vrstu proizvodne aktivnosti poslovnog subjekta ili ustanove na kojem je posao ekonomski aktivne osobe lociran.

Podaci o zanimanjima i djelatnosti prikazani u Saopštenju odnose se na zaposlena lica starosti 15 i više godina.

Odgovor se prikupljao na bazi izjave.

Grafik 1. U kojoj djelatnosti je najviše zaposlenih?

- Od ukupnog broja zaposlenih 20% je zaposleno u sektoru trgovine na veliko i na malo. U ovom sektoru djelatnosti svoje zanimanje obavlja i većina zaposlenih u jedanaest crnogorskih opština i to u Baru, Bijelom Polju, Budvi, Cetinju, Danilovgradu, Nikšiću Herceg Novom Kotoru, Podgorici, Titvtu i Ulcinju.
- U sedam opština (Andrijevića, Berane, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja i Rožaje) najviše je zaposlenih u sektoru Državne uprave i odbrane i obaveznog socijalnog osiguranje.
- Najviše zaposlenih u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva je u opštinama Plužine i Šavnik.
- Jedino na Žabljaku većina zaposlenih obavlja zanimanje u sektoru Usluga smještaja i ishrane.

Tabela 1. Zaposleno stanovništvo prema sektoru djelatnosti po opštinama, Popis 2011.

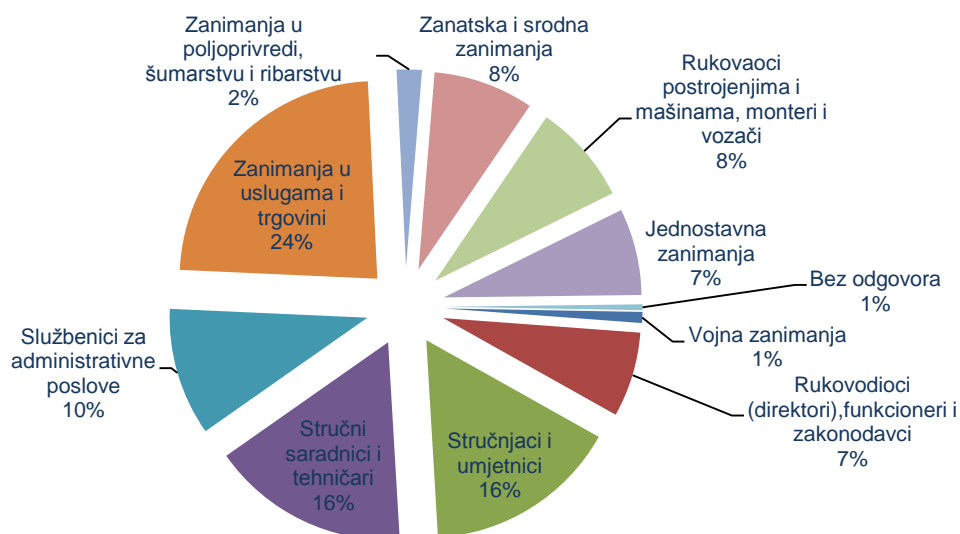
Opština	Ukupno	Sektori djelatnosti (Puni nazivi datih sektora mogu se naći u metodološkim objašnjenjima na kraju Saopštenja)																				Bez podataka	
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
Crna Gora	175 171	4 454	1 807	14 809	3 261	4 416	8 517	34 992	13 611	11 624	5 000	4 209	618	5 493	3 947	22 078	13 815	10 733	5 083	4 617	288	432	1 367
Andrijevica	807	15		60	26	40	37	93	41	61	8	14	1	10	19	156	92	52	14	16	2		50
Bar	12 842	145	55	468	95	396	770	2 879	2 603	911	160	174	96	339	274	1 213	786	589	363	424	36	12	54
Berane	6 353	140	35	600	93	177	243	1 005	320	306	91	119	5	118	104	1 059	896	591	223	159	4	2	63
Bijelo Polje	9 337	582	11	1 077	118	228	559	1 717	577	407	122	149	2	205	125	1 444	1 006	590	158	199	3	5	53
Budva	7 630	29	10	202	45	262	526	1 453	361	1 801	134	145	128	358	417	586	349	197	316	236	10	6	59
Cetinje	4 840	51	1	421	77	160	135	1 032	307	379	98	105	14	98	105	554	332	307	502	112	5	5	40
Danilovgrad	5 472	138	9	690	92	124	373	1 065	332	205	156	73	9	129	108	1 006	347	308	115	138	3	7	45
Herceg Novi	10 763	43	2	964	84	317	533	2 499	927	1 028	167	152	88	416	216	847	523	1 326	263	305	21		42
Kolašin	2 237	230	4	171	66	70	53	265	128	259	23	29	5	34	81	403	190	79	73	50	6	2	16
Kotor	7 572	35	14	327	77	292	237	1 570	1 519	583	97	132	38	290	162	562	525	646	212	199	5	4	46
Mojkovac	1 857	35	2	252	43	41	64	269	143	131	12	22	3	34	43	342	175	128	48	20	1		49
Nikšić	19 033	377	403	3 535	708	388	933	3 703	787	823	320	301	15	476	556	1 833	1 817	1 036	549	406	11	15	41
Plav	1 883	97		72	26	73	56	202	45	105	20	20		20	14	362	268	136	33	35	19		280
Pljevlja	8 025	606	1 103	667	439	264	320	993	248	305	91	110	10	104	167	1 168	626	419	139	152	13	2	79
Plužine	1 051	255		192	132	24	19	105	15	82	4	3		4	7	89	58	23	18	12			9
Podgorica	61 526	1 200	152	4 111	927	1 018	3 057	13 310	4 099	2 701	3 319	2 450	159	2 529	1 248	8 738	4 521	3 710	1 754	1 765	120	368	270
Rožaje	2 771	96	1	281	44	75	72	415	163	124	33	52	1	50	35	487	480	169	56	86	2		49
Šavnik	590	214	1	32	12	12	21	46	18	27	1	5		4	12	75	52	17	12	8	4		17
Tivat	4 710	18	3	224	49	192	210	1 163	689	485	56	63	27	161	141	479	273	219	114	124	7	1	12
Ulcinj	4 848	94		392	75	215	272	1 089	259	680	79	78	17	105	93	502	416	154	78	153	15	3	79
Žabljak	1 024	54	1	71	33	48	27	119	30	221	9	13		9	20	173	83	37	43	18	1		14

Grafik 2. Polna struktura zaposlenih prema djelatnosti u kojoj obavljaju svoje zanimanje?

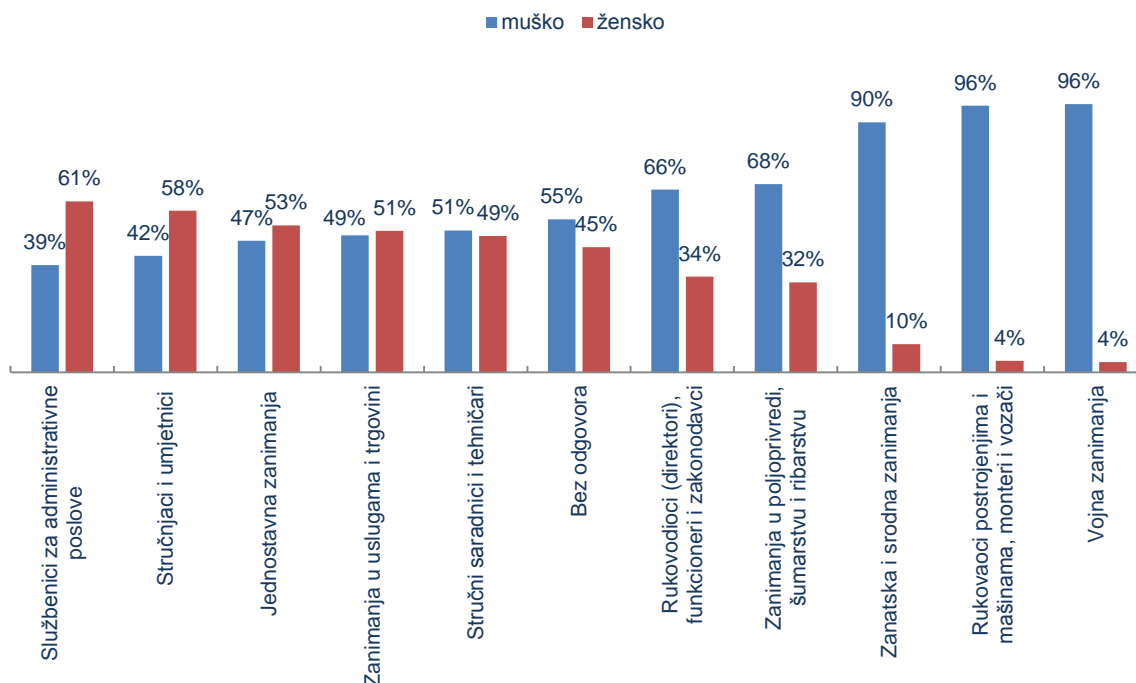
- Polna struktura ukazuje da su kao izrazito ženske djelatnosti, gdje žene učestvuju sa preko 70% u ukupnom broju zaposlenih, prepoznati sektori Zdravstvene i socijalne zaštite, Obrazovanja i djelatnosti domaćinstva kao poslodavca.
- Preko 70% zaposlenih su muškarci u sljedećim sektorima: Vađenje ruda i kamena, Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija. Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, Saobraćaj i skladištenje, Prerađivačka industrija i Građevinarstvo.

Grafik 3. Struktura zaposlenih prema zanimanju?

- Rukovodioci (direktori), funkcioneri i zakonodavci čine 7% zaposlenih u Crnoj Gori,
- Službenici za administrativne poslove čine 10% zaposlenih.
- Skoro četvrtina zaposlenih obavlja zanimanje u uslugama i trgovini.
- Zanimanja u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu obavlja svega 2% zaposlenog stanovništva.

Grafik 4. Polna struktura zaposlenog stanovništva po zanimanju

- Kao izrazito muška zanimanja prepoznata su Zanatska i srodna zanimanja, Vojna zanimanja i Rukovaoci postrojenjima i mašinama monter i vozači.
- Iako žene čine većinu u četiri grupe zanimanja, nema grupe zanimanja koja je prepoznata kao izrazito ženska tj. ona u kojoj bi žene činile preko 70% zaposlenih.

Tabela 2. Zaposleno stanovništvo prema grupi zanimanja po opštinama, Popis 2011.

	Ukupno	Vojna zanimanja	Rukovodioci (direktori), funkcioneri i zakonodavci	Stručnjaci i umjetnici	Stručni saradnici i tehničari	Službenici za administrativne poslove	Zanimanja u uslugama i trgovini	Zanimanja u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu	Zanatska i srodna zanimanja	Rukovaoci postrojenjima i mašinama, monter i vozači	Jednostavna zanimanja	Bez odgovora
Crna Gora	17 5171	1 575	12 185	27 901	28 385	18 306	41 202	3 612	14 389	14 367	12 416	833
Andrijevica	807	16	16	99	99	66	191	16	73	91	130	10
Bar	12 842	104	933	1 479	1 960	1 306	3 411	128	1 045	1 297	1 131	48
Berane	6 353	27	348	1 196	1 046	598	1 502	133	445	545	466	47
Bijelo Polje	9 337	23	499	1 510	1 244	752	2 088	546	934	806	889	46
Budva	7 630	4	897	927	1 142	1 003	2 276	46	458	370	475	32
Cetinje	4 840		293	733	830	589	1 212	55	294	394	428	12
Danilovgrad	5 472	76	162	543	864	518	1 405	129	626	522	610	17
Herceg Novi	10 763	89	711	1 441	1 791	1 058	3 120	83	997	792	657	24
Kolašin	2 237	16	103	243	258	212	643	245	101	193	219	4
Kotor	7 572	11	522	1 062	1 666	659	1 718	36	495	921	442	40
Mojkovac	1 857	49	76	248	275	143	525	31	148	190	148	24
Nikšić	19 033	255	1 159	3 268	2 826	1 840	4 327	298	2 123	1 869	1 029	39
Plav	1 883	21	77	317	266	127	360	101	98	76	224	216
Pljevlja	8 025	118	272	1 037	1 061	649	1 671	579	771	1 022	795	50
Plužine	1 051	6	25	65	97	94	212	230	122	126	72	2
Podgorica	61 526	629	5 291	11 798	11 144	7 336	12 605	506	4 515	4 117	3 454	131
Rožaje	2 771	1	145	602	377	245	661	76	189	214	225	36
Šavnik	590	6	15	44	53	38	95	203	28	51	52	5
Tivat	4 710	94	322	542	717	521	1349	28	392	398	338	9
Ulcinj	4 848	23	267	632	550	426	1475	105	483	304	548	35
Žabljak	1 024	7	52	115	119	126	356	38	52	69	84	6

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

U Crnoj Gori, u periodu od 1. do 15. aprila 2011. godine, sproveden je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova (u daljem tekstu: popis).

Popis je sproveden prema stanju na dan 31. mart 2011. godine u 24:00 časa, što se smatra referentnim momentom popisa. Neposredno po završetku popisa, izvršena je kontrola kvaliteta popisa, na reprezentativnom uzorku popisnih krugova, radi ocjenjivanja obuhvata i kvaliteta podataka prikupljenih popisom. Prvi rezultati kontrole ukazuju na potpun obuhvat jedinica popisa.

Popis se sproveo na tradicionalan način, metodom intervjua, koristeći princip od vrata do vrata. Intervju sa ispitanicima su obavili popisivači.

Popis koji se prema međunarodnim preporukama sprovodi svakih deset godina, proces je prikupljanja, obrade i objavljivanja demografskih, ekonomskih, obrazovnih, migracionih, etničko kulturoloških i socijalnih podataka koji se odnose na stanovništvo zemlje u određeno vrijeme. Takođe, popisom se dobijaju podaci o broju domaćinstava i stanova kao i o njihovim karakteristikama.

Priprema, organizacija i sprovođenje popisa zasniva se na načelima: relevantnosti, nepristrasnosti, pouzdanosti, transparentnosti, blagovremenosti, profesionalne nezavisnosti, racionalnosti, konzistentnosti, javnosti, statističke povjerljivosti i upotrebe ličnih podataka isključivo za statističke svrhe.

Popis je sproveden u skladu sa Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini ("Sl. list Crne Gore", br. 41/10, 44/10, 75/10) i Metodologijom za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa (u daljem tekstu: Metodologija). Metodologija je u potpunosti usklađena sa međunarodnim standardima kojima se utvrđuju zajednička pravila u prikupljanju podataka o stanovništvu, od kojih su za Popis 2011 najvažnija:

Preporuke Konferencije evropskih statističara za Popise stanovništva i stanovanja 2010. godine, a pripremljene u saradnji sa Ekonomskom komisijom UN-a za Evropu i Statističkom kancelarijom Evropske unije – EUROSTAT-om;

- Regulativa 763/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije o popisima stanovništva i stanovanja, kao i Regulativa 1201/2009 koja implementira Regulativu 763/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije o popisima stanovništva i stanovanja u pogledu tehničkih specifikacija obilježja i njihova raščlanjivanja.

Jedinice popisa su stanovništvo, domaćinstva i stanovi.

Stanovništvo

Popisom su obuhvaćeni državljani Crne Gore, državljani Crne Gore i strani državljani, strani državljani i lica bez državljanstva, koja imaju prebivalište (stalno ili privremeno) u Crnoj Gori, bez obzira da li se u vrijeme popisa nalaze u Crnoj Gori ili u inostranstvu, bez obzira da li u vrijeme popisa posjeduju lična identifikaciona dokumenta i bez obzira da li žive u stanu, drugim objektima ili na javnim površinama.

Stanovništvo predstavljaju lica sa uobičajenim mjestom boravka u Crnoj Gori. Uobičajeno mjesto boravka predstavlja mjesto gdje lice uobičajeno provodi dan, bez obzira na privremenu odsutnost iz razloga rekreacije, odmora, posjete prijatelja ili rođaka, poslovne odsutnosti, kao i odsutnosti usljed medicinskog tretmana ili religijskog hodočašća, kao i mjesto u kome lice boravi neprekidno, najmanje od 1. aprila 2010. godine ili je stiglo u to mjesto kasnije, ali ima namjeru da ostane tu najmanje jednu godinu.

Metodologija je pripremljena tako da je osigurano da svako lice ima samo jedno uobičajeno mjesto boravka. U međunarodnom kontekstu ovo je važno kako bi se izbjeglo da lica budu uključena u ukupan broj stanovnika u više zemalja, ili da ne budu nigdje uključena. Upravo osnovni cilj popisa jeste da se utvrdi tačan broj lica koja žive i koriste infrastrukturu nekog geografskog područja.

Uporedivost podataka o broju stanovnika iz Popisa 2011. godine i ranijih popisa nije potpuna zbog primjene međunarodnih preporuka za odgovarajuće runde popisa. Ovdje se prvenstveno misli na namjeru, u definiciji uobičajenog mjesta boravka koja nije bila svojstvena ranijim metodologijama popisa.

Zanimanje

Pojam „zanimanje“ odnosi se na vrstu posla kojeg osoba radi na radnom mjestu. „Vrsta posla“ se opisuje glavnim zadacima i dužnostima na poslu. Zanimanje je skup poslova i radnih zadataka (radnih mjesta) koji su svojim sadržajem i vrstom organizaciono i tehnološki toliko srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršilac koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine.

Npr. osoba koja je završila ekonomski fakultet po zvanju je diplomirani ekonomista. Ako obavlja poslove statističara ili trgovca, njegovo zanimanje je statističar, odnosno trgovac (pogledaj primjere u Tabeli 1).

Podatak o zanimanju se prikupljao za lica koje je obavljalo posao u prethodnoj sedmici ili ako lice nije imalo posao, zadnje zanimanje koje je obavljalo. Zanimanje se određuje nezavisno od djelatnosti firme u kojoj lice radi.

U svrhu međunarodne usporedivosti, za potrebe diseminacije podataka i pripreme tabeliranja podataka podaci se grupišu u skladu sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom zanimanja (ISCO 08).

Djelatnost

Pojam „djelatnost“ (grana ekonomske djelatnosti) odnosi se na vrstu proizvodne aktivnosti poslovnog subjekta ili ustanove na kojem je posao ekonomski aktivne osobe lociran.

Podatak o djelatnosti poslovnog subjekta u koje lice obavlja posao se prikupljao za lica koje je obavljalo posao u prethodnoj sedmici ili ako lice nije imalo posao, zadnja djelatnost u kojoj je lice obavljalo zanimanje.

U svrhu međunarodne usporedivosti, za potrebe diseminacije podataka i pripreme tabeliranja podataka podaci se grupišu u skladu sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom djelatnosti (NACE rev.2).

Podaci o zanimanjima i djelatnosti prikayani u Saopštenju odnose se na zaposlena lica starosti 15 i više godina.

Odgovor se prikupljao na bazi izjave.

Međunarodna standardna klasifikacija zanimanja (ISCO 08) i Međunarodna standardna klasifikacija djelatnosti (NACE rev.2) mogu se naći na web sajtu Zavoda za statistiku

Sektori djelatnosti

Oznaka sektora	Naziv sektora
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
B	Vađenje ruda i kamena
C	Prerađivačka industrija
D	Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija
E	Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa; uklanjanje otpada i slične aktivnosti
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala
H	Saobraćaj i skladištenje
I	Usluge smještaja i ishrane
J	Informisanje i komunikacije
K	Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Zdravstvena i socijalna zaštita
R	Umjetničke zabavne i rekreativne djelatnosti
S	Ostale uslužne djelatnosti
T	Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; djelatnost domaćinstva koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe
U	Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremile:
Biljana SEKULOVIĆ i Snežana REMIKOVIĆ
Tel. +382-20-230-969;
contact@monstat.org